SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

V... No. 7. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 13, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 13-го СІЧНЯ 1989 Ч. 7. РІК XCVI

Стараються відновити справу М. Медведя

Ню Орлінс, Ла. (ОУПС). — Перебуваючи тут в грудні 1988 й січні 1989 року проф. Ярослав Рудницький присвятив дещо часу дослідові справи Мирослава Медведя і його безуспішної спроби втекти з совєтського корабля „Маршал Конев" у жовтні 1985 року.

На основі розшуків на місці він прийшов до переконання, що немає основи вважати цю справу за „закінчену" й висловив вимогу відновити її для всебічного вивчення. З датою 3-го січня він вислав відповідний меморандум до урядових чинників у Вашінґтоні.

Професіоналісти Рочестеру організуються

Рочестер, Н. Й. — Організаційні збори Товариства Українських Професіоналістів і Підприємців Рочестеру відбуватимуться кожної суботи в приміщеннях Української Кредитової Спілки, 824 Рідж рд., між год. 9:30 і 11-ою перед полуднем.

Організатори запрошують всіх підприємців і професіоналістів Рочестеру і околиць на розмови при каві.

У Мейплвуді вивісять український прапор

Мейплвуд, Н. Дж. — У вівторок, 17-го січня ц.р., в будинку Міської управи, о год. 8:30 ранку під час засідання управи посадник Мейплвуду Роберт Ґрессмір підпише проклямацію Українського Дня Незалежности.

В п'ятницю, 20-го січня ц.р., о год. 9:30 ранку на площі перед будинком Міської управи відбудеться урочисте піднесення українського національного прапору в присутності мейора Р. Ґрессміра, парохів української католицької церкви св. Івана Хрестителя та української православної церкви Святого Вознесення і представників української громади. До участи запрошується всю українську громадськість.

У Сиракюзах помер д-р М. Логаза

Св. п. д-р М. Логаза

Сиракюзи, Н, Й. (в. л-ць). — У середу, 11-го січня 1989 року, тут помер на 83-му році життя св. п. доктор медицини, пластун сен. Михайло Логаза, заслужений член УЛТПА, звичайний член НТШ, член редколеґії „Лікарського Вісника", активний пластун, громадський і політичний діяч, постійний дописувач до щоденника „Свобода" та інших українських газет, автор книжки „Таке то в нас життя", великий прихильник завершення Української Католицької Церкви Птаріярхатом, прикладний український громадянин.

Св. п. д-р М. Логаза народився 9-го жовтня 1906 року в с. Підпечарах біля Станиславова (тепер Івано-Франківськ). Після закінчення початкової і середньої освіти (гімназії) в 1926 році поступив за спонукою інших на медичний факультет Львівського університету і батьки погодилися з цим вибором, хоч первісно хотіли бачити його священиком. Д-р М. Логаза дуже цікаво і переконуючо розповідає у своїй книжці про медичні студії, студентські роки у Львові, Академічний Дім, у якому знайшли приміщення чимало організацій і де формувався також і його політичний світогляд. Після закінчення студій і відбуття обов'язкової практики, М. Логаза одружився з Марією Хамулівною, донькою відомого українського підприємця Михайла Хамули.

В 1945 році під градом

(Закінчення на стор. 3)

Гласність добирається до державних архівів

Москва. — Західні кореспонденти подали до відома, що згідно з офіційним повідомленням пресового аґентства ТАСС у Центральному державному архіві СССР відкрито біля 500,000 таємних папок з такими заголовками, як Російська Православна Церква і опозиція білогвардійців проти большевицької революції.

Також вже розпочато відсекречування даних про ліквідацію різних організацій в 1920-их і 1930-их роках за часів найжорстокіших сталінських переслідувань. Говориться й в тому офіційному повідомленні про те, що спеціялісти можуть вже оглядати документи царської тайної поліції, судів, тюрем тощо.

Комітет Тисячоліття в Ню Джерзі матиме кінцеві наради

Нюарк, Н. Дж. (І.Ґо.). — Кінцеве засідання Ділового Комітету для відзначування святкувань Тисячоліття Хрищення України в стейті Ню Джерзі відбудеться в суботу, 11-го лютого, о год. 10-ій вранці, в Українському Народному Домі в Ірвінґтоні, Н. Дж.

Президія комітету запрошує на це засідання усіх членів, голов комісій та голов або їх відпоручників із місцевих комітетів. Засідання призначене для кінцевого звітування і закриття діловодства комітету.

Появилась нова збірка поезій В. Ящуна

Піттсбурґ. — Українсько-Американське Літературне Видавництво опублікувало третю збірку поезій Василя Ящуна п.з. „До світла". Вона містить 103 вірші — лірично-медитативні, епічні і лірично-епічні — та вступ Володимира Жили.

Твори відображають філософсько-релігійне, етичне, естетичне і національне кредо автора та його шукання й плекання щастя під покровом провідного природного й надприродного світла. Це основна тематика поезій.

У збірці теж кілька віршів присвятних із тіней злободення і весняний триптих. В. Ящун є автором збірок „Дійсне й мрійне" і „З нив і доріг життя".

Збірка має 136 сторінок і тверду оправу. Ціна книжки 9 дол. з пересилкою. Замовляти: Wasyl Jaszczun, UALP, 1415 N. Euclid Ave., Pittsburgh, Pa. 15206.

Округа УНС Перт Амбой відбула організаційні наради

Перт Амбой, Н. Дж. — В суботу, 29-го жовтня 1988 року в приміщеннях залі церкви св. Михаїла у Менвіллі, Н. Дж., відбулися організаційні наради Округи Перт Амбой, до якої належить 12 відділів УНСоюзу, розташованих у місцевостях: Перт Амбой, Картерет, Менвілл, Ню Бранзвик і Плейнфілд.

Збори відкрив голова Округи Михайло Захарко. Він щиро привітав присутню гостю з Головної Канцелярії, головного касира Уляну Дячук та всіх секретарів і членів управ відділів, які належать до цього Окружного Комітету, як і всіх членів, які прибули на ці збори.

Секретар Софія Лонишин відчитала протокол з Річних зборів, які відбулися в березні 1988 року у Перт Амбой. Присутні затвердили цей протокол без змін.

М. Захарко звітував, що був присутнім на лемківському пікніку у Бавнд Бруку, який був багатолюдним і успішним. Він постановив робити всі можливі заходи, щоб відновити Союзовий День, який влаштовували колись чотири союзові округи стейту Ню Джерзі. Показуються деякі можливості отримати дозвіл на площу для відбуття Союзового Дня в околиці Менвіллу і він буде робити заходи, щоб отримати його. Він звітував опісля про свою участь у відзначуванні 1000-ліття Християнства України у його околиці Менвілл, де він живе посвятив новозбудовану церкву і він був активний у довершенні цього діла. Де тільки відбувалися святкування, всі союзовці гуртувалися чисельно, щоб доказати, що це є наш великий український ювілей.

Мабуть тому, що так багато уваги присвячено різним святкуванням, призабуто організаційну справу. А ця справа є надзвичайно важна. На кінець М. Захарко подякував головному касирові М. Дячук за те, що прибула на ці збори і попросив її до слова.

(Закінчення на стор. 3)

Москва може безпосередньо керувати Нагірним Карабахом

Москва. — Академік Андрей Д. Сахаров, який на прохання самого генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Міхаїла Ґорбачова і його найближчого дорадника у політичних справах Александра Н. Яковлєва відвідав недавно Вірменію, Азербайджан і Нагірний Карабах, виконуючи тим самим дуже засекречену місію для Політбюра, про яку він не хоче згадувати у розмові з кореспондентами, каже, що не можна виключати безпосереднього керівництва Нагірним Карабахом.

Сам М. Ґорбачов у своїй довшій промові, яка заторкувала проблеми політики гласности і перебудови, деякі національностеві справи економіку, державний бюджет, противників нової політики тощо і яка була надрукована усіма центральними газетами в неділю, 8-го січня ц.р., досить ясно з'ясовує ці справи. Відповідаючи, наприклад, на запитання вірменського письменника Р. Ованісяна, Ґорбачов повідомив, що працююча під його керівництвом партійно-урядова комісія, незабаром закінчить свою працю в цій ділянці, тобто в ділянці суперечок між Вірменською і Азербайджанською ССР за Нагірний Карабах, і про висліди своєї праці повідомить на сторінках офіційної преси

Як відомо, Нагірний Карабах був і далі залишається причиною довгих міжнаціональних суперечок, які тривають вже майже рік часу. М. Ґорбачов у своїй промові каже, що він скличе поспішне засідання членів Політбюра і Президії Верховної Ради СССР, на яке будуть запрошені також члени президій Верховної Ради обидвох республік. Ціллю цього засідання буде остаточне вирішення справи Нагірного Карабаху, „не шляхом конфронтації, а шляхом компромісу". Раніші заходи змінити територіяльний статус натрапили на гострий спротив Азербайджану, одної із 15-ох совєтських республік, яка категорично відкинула всякі натяки на зміну чи усамостійнення, тобто надання повної автономії нагірно-карабахській області. Азербайджанці покликались на совєтську конституцію, зглядно поправки до неї, з 1977 року, у якій сказано, що кордони республік не можуть бути предметом змін.

Також під час зустрічі азербайджанців із А. Сахаровим вони відкидали пропозиції академіка і заявляли, що Нагірний Карабах є їхньою національною територією. А. Сахаров заявив, що його покищо не запросили на зустріч, яка плянується ще цього тижня. „Якщо мене запросять, я, очевидно, піду", — заявив совєтський вчений, який в останньому часі наладнав досить добрі відносини між ним і кремлівським керівництвом.

Покищо обидві столиці, Єреван і Баку, знаходяться під строгою військовою контролею. У Нагірному Карабаху проживає 162,000 осіб, з того 123,000 вірменів. Від часу конфлікту 170,000 вірменів покинули Азербайджан і 136,000 азербайджанців поспішно покинули Вірменію ще перед землетрусом. Вірменія, згідно з переписом населення з 1979 року нараховує 3,4 міл. осіб, а Азербайджан приблизно 6 міл. населення.

ПРЕЗИДЕНТ Р. РЕҐЕН ФОРМАЛЬНО ПОПРОЩАВСЯ З НАРОДОМ

Вашінґтон. — Президент Роналд Реґен, який правдоподібно увійде до історії З'єднаних Стейтів Америки, як один з кращих президентів, формально попрощався в середу, 11-го січня ц. р., з американським народом, закликаючи американців виховувати своїх дітей й молоде покоління у патріотичному дусі, дусі пошани до непроминаючих вартостей життя, респекту до вищих керівних органів країни, бо в противному випадку його довгі старання, кропітна праця, спочатку на пості губернатора стейту Каліфорнія, а потім 96 місяців на пості Президента ЗСА, почне тратити на вартості.

У 20-хвилинній промові президент Р. Реґен кілька разів підкреслював вартість виховання й ідеалістичного світогляду, бо „якщо ми забудемо про це то за якийсь час не знатимемо, хто ми є і яка наша ціль", — заявив Р. Реґен у передачі з Овального бюра. Промову передавали безпосередньо головні крайового засягу телевізійні і деякі радіостанції.

При тій нагоді президент Р. Реґен згадав про декілька найважливіших справ і досягнень, якими може похвалитися його Адміністрація, а саме: піднесення на небувало високий рівень економіки, затруднення 19 міл. безробітних американців, привернення престижу для Америки в світі, зміцнення оборонних спроможностей, наладнання співпраці з другою великою, в першу чергу мілітарною потугою Совєтським Союзом, підписання договору про зменшення і знищення частини нуклеарних ракет середнього і близького засягу, піднесення на вищий рівень американської індустрії, яка тепер вже починає конкурувати на світових ринках, наладнання тісної співпраці із семи індустріяльними державами світу, що у висліді також спричинилось до зміцнення господарської системи та про зміцнення духових вартостей в усіх прошарках американського народу.

Політика детанту, на думку президента, в 1970 роках була базована на обіцянках, нереальній базі, „ми натомість помалу, але систематично розбудовували свою співпрацю на конкретних ділах". Тут Президент згадав про так звані реґіональні конфлікти, які майже усі вдалося полагодити позитивно у висліді чого совєтські військові частини покидають Афганістан, кубинці забираються з Анґолі, в'єтнамці з Камбоджі, припинилась війна між двома найбільшими противниками Іраком й Іраном, злагіднились відносини на Близькому Сході, в Африці, Центральній Америці та багатьох інших частинах світу. „Ми частинно змінили світ, злагіднили жорстокість тоталітарних режимів, добились свободи для багатьох сотень політичних в'язнів, полегшили еміґрацію і створили позитивну уяву американців про добре функціонуючий уряд, який, до речі, повинен прислухатися, що каже нарід, а не навпаки", — заявив президент Р. Реґен.

В кінці він попращався з народом, сказав, що йому жаль відходити з цього може найважнішого посту в країні і посередньо у світі та просив нарід дати повну підтримку його наслідникові Джорджові Бушові, який потребуватиме підтримки і співпраці усього народу.

Після промови майже усі коментатори позитивно оцінили виступ Президента і навіть Сем Доналсон, кореспондент Ай-Бі-Сі у Білому Домі, який не раз ставив Р. Реґенові гострі й настирливі питання, побажав йому всього найкращого.

На шляху між Одесою і Києвом

Джерзі Сиґі, Н.Дж. (О. Кузьмович) — Божена Ольшанівська, відома із своєї активности в організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні, взяла осінню 1988 року, як одна з чотирьох українців, участь у майже повному місяці „Поході миру", що його організувала Американська міжнародна організація миру при співучасті подібного совєтського Комітету захисту миру.

Про свої переживання з цієї мандрівки Б. Ольшанівська інформувала учасників V СКВУ на одній із сесій Комісії Прав Людини в Торонто і там зустрілася з деякою критикою участи у цій акції.

Для читачів „Свободи" переводимо окрему розмову з нею, щоб подати вірно її враження і думки на тему зустрічів з українським населенням та з офіційними організаторами цієї „акції миру".

Як розповідає Б. Ольшанівська, 232 американські громадяни, в тому й чотири українці, з чого два були фільмовцями цілого задуму, перелетіло двома літаками з Вашінґтону до Одеси, звідки під опікою Комітету захисту миру СССР вирушили автобусами і пішком через Умань, Канів, Черкаси до Києва де „Похід миру" закінчився. Мандрівники ішли групами по 30 осіб, а хто втомився під'їздив автобусами. Ночували під шатрами або у приватних квартирах.

Американців супроводили совєтські члени комітету, які в часі мандрівки змінялися, але які пильно дбали про те, щоб в кожній місцевості гостей відповідно приймали промовами, прапорами, концертами і квітами.

Чи мала Б. Ольшанівська контакт з українським населенням та як воно реаґувало на цілий цей „Похід миру"? — питаємося. Наша співрозмовниця відповідає, що хоча постійно були з ними перекладачі, які з російської мови перекладали на англійську, вона мала таки часом можливість говорити з місцевими людьми доволі свобідно. Її враження про населення цієї частини України таке, що воно зрусифіковане, вдоволене своїм життям, в якому є досить самогонки, їди та байдужности. Люди, з якими говорила Б. Ольшанівська були здивовані, що вона хоча з Америки, знає українську мову, але не дуже її довіряли, явно підозріваючи, що вона американська „агентка".

Розуміється Б. Ольшанівська застерігається, що не всюди так було. Були місцевості, де її вітали дуже тепло та сердечно, наприклад в Умані, а вже особливо в Києві, де вона мала можливість зустрічатися з українцями і де помітно було куди більшу відвертість та свідомість. На запрошення провідника совєтської групи, що займався „Походом миру", Б. Ольшанівська п'ять разів промовляла на зібраннях, що їх в поодиноких місцевостях скликали з приводу „Походу миру".

Як розповідає нам Б. Ольшанівська, вона у своїх словах передавала привіт від американських українців, вітала членів Української Гельсінкської Спілки в Києві, згадувала про 1000-річчя Християнства та бажала мешканцям України, щоб на їхній території не будували більше атомних станцій. Саме акцію проти ядерних споруд і проти зброєння провадили інші члени „Походу миру", які, як завважує Б. Ольшанівська,

(Закінчення на стор. 3)

ВІДПРАВА В ЦЕРКВІ СВ. ТРОЙЦІ

Ню Йорк. — Тут у неділю 15-го січня ц.р., о год. 10-ій ранку в катедрі української автокефальної православної церкви св. Тройці, 359 Брум вул., в Ню Йорку відслужиться Свята Літургія, яку очолись Владика Антоній. Після Служби Божої святочний обід у церковній залі, а перед обідом коротенький виступ дітвори.

25-ЛІТТЯ УКУ

Філядельфія. — Тут в неділю, 15-го січня ц.р., о год. 3-ій по полудні відбудеться відзначення 25-ліття УКУ. В програмі виступлять ієромонах о. Гліб з Кастельґандольфо в Італії та декан УКУ проф. д-р Василь Лев. Святочне відзначення 25-ліття УКУ відбудеться в приміщенні філядельфійської філії УКУ ,7911 Вайтвуд ровд, Елкінс Парк, Па.

У СВІТІ

ФРАНЦІЯ, ЯКА ПЛЯНУВАЛА знести пашпортові обмеження для американських громадян вже на весну цього року, проволікає з рішенням. Представник уряду заявив, що справа все ще не вийшла з бюр міністерства закордонних і внутрішніх справ і в цій справі ведуться переговори між Францією і З'єднаними Стейтами Америки. Представник міністерства закордонних справ, який відповідає за безпеку закордонних дипломатів заявив, що міністер туризму Олівер Стірн поспішився з проголошенням про знесення пашпортів для американців. Всі ці труднощі пов'язані із світовою еміґраційною політикою і безпекою, — заявляють французи.

ПРЕДСТАВНИКИ ГЕНЕРАЛЬНОГО штабу ізраїльської армії заявили, що їхні військові частини застрелили вісім терористів у прикордонній полосі по стороні південної частини Ливану, яку Ізраїль називає своєю „зоною безпеки". Перший зудар між армійською частиною і терористами, правдоподібно проіранськими ливанськими групами, відбувся минулої суботи, 7-го січня, а спорадичні перестрілки тривали також в неділю й понеділок, 8-го і 9-го січня. Поза тим в Ливані знову триває повний хаос серед багатьох політичних парамілітарних груп, які не здібні об'єднатись.

РОЗПОЧАВСЯ ПРОЦЕС виведення кубинських військових частин з Анґолі. Військові спостерігачі і представники Пентаґону заявили, що покищо Анґолю покинули 450 кубинських вояків, але й інші, як виглядає з приготувань, готуються до відходу. Державний департамент ЗСА не задоволений таким повільним виведенням, бо якщо Куба виводитиме по 450 вояків річно, то процес виведення 50,000 вояків триватиме кільканадцять років. Це значить, що потрібно більше міжнародного тиску і втручання Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, яка перша отримала повідомлення про підписання договору і евакуацію кубинських частин, які властиво перебували в Анґолі на статусі окупаційної армії.

ПРОІРАНСЬКІ ТЕРОРИСТИ в Бейруті, Ливан, призналися, що вони отримали доручення з Теграну від неназваної по імені особи високої ранґи, щоб влаштувати напади, а навіть вбивства дипломатів Савдійської Арабії за кордоном. Дві групи - „Члени боротьби за справедливість" і „Свята війна" — взяли на себе відповідальність за вбивство третього секретаря амбасади Савдійської Арабії в Таїлянді Салаха Абдулли аль-Маліка, який був застрелений в Банґкоку минулого тижня. Ці ж самі терористи признаються також до інших злочинів проти політичних діячів Савдійської Арабії.

ФРАНЦІЯ ПОВНІСТЮ підтримала заходи палестинців створити на окупованих землях свою самостійну й незалежну державу. Президент Франції Франсуа Міттеран, виступаючи перед кореспондентами в Єлісейському палаці, заявив, що представництво Палестини в Парижі буде піднесене до ранґи амбасади. Досі Франція признавала лише такі держави, які мали свою територію, військо і валюту. У випадку палестинців зроблено виняток, бо, згідно з опінією Міттерана, „ми не можемо іґнорувати рішення Палестинської ради про проголошення держави". Один із кореспондентів запитався Міттерана чи він погодиться на зустріч з Ясіром Арафатом, лідером ПВО. Відповідь президента була, очевидно, позитивною і треба сподіватися, що така зустріч незабаром відбудеться, — кажуть спостерігачі.

В АМЕРИЦІ

ВЕРХОВНИЙ СУД ЗСА одноголосно піддержав право на п'ять-відсотковий непрямий податок, що його наложив стейт Іллиной в 1985 році на всі міжстейтові телефонічні розмови, які починалися або закінчувалися в стейті. Цим своїм рішенням Верховний Суд відкрив широко двері для більших стейтових оподаткувань телефонічних розмов на довшу віддаль, як також передання звідомлень телефонічним способом. Це оподаткування вийшло досить поплатним стейтові Іллиной, бо збагатило його скарбницю на біля 10 міл. дол. річно.

ШИРОКО ВІДОМИЙ НЕ ТІЛЬКИ в нюйоркському стейті державний прокуратор Мангеттану Рудолф Джуліяні, заявив перед кореспондентами засобів масової інформації у вівторок, 10-го січня ц.р., що він резиґнує зі свого посту з кінцем цього місяця. Політичні спекулювання з цього приводу почалися зараз же після його заяви, а в першу чергу посипалися питання чи буде він кандидатом на посадника міста Ню Йорку. Р. Джуліяні не давав жадних конкретних відповідей, але також і не заперечував таких можливостей. Натомість теперішній посадник Едвард Кач заявив, що він буде гідним опонентом, якщо кандидуватиме.

ДИРЕКТОРИ ТА ВИСОКІ урядники повітряних летунських ліній, затурбовані браком пілотів, починають приготовлятися до того, щоби за керми літаків саджати молодших і менше досвідчених водіїв. Експерти авіяційного діла твердять, що хоча ця недостача пілотів є дуже наявною в багатьох країнах, Америка ще має кілька років часу, щоби відчути вповні цю загрозу." За десять років кожна повітряна летунська лінія буде мати за кермою літака 30-літніх капітанів", — заявив віцепрезидент для справ вишколу лінії Тренс Ворлд Ейрлайнс, капітан Верн Лорсен.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Признались до демонстрацій у Грузії

Як уже інформовано, у другій половині листопада минулого року у багатьох місцевостях Грузії пройшли масові демонстрації населення, скеровані в першу чергу проти змін у конституції СССР, які були прийняті 1-го грудня. Але тому, що демонстрації проходили під кличем самостійности й виходу Грузії зі складу СССР, про них не писали сьогоднішні кремлівські керівники.

Газета „Правда", орган ЦК КПСС, щойно у числі з вівтірка, 3-го січня ц.р., натякнувши на небезпеку відродження „націоналістичних тенденцій" в республіках, дораджує ще тісніше пов'язати Грузію з іншими республіками, а фактично з Росією. Подібних натяків, наприклад, не було у випадку націоналістичних виступів у трьох прибалтійських республіках, навіть в Естонії, яка опрокинула право Москви накидувати їй конституційні закони, без відома керівництва Естонської ССР.

Але „Правда" не подала числа демонстрантів в Грузії, хоч аґентство Ройтерса, покликаючись на слова західніх туристів, грузинських дисидентів і деяких сателітних кореспондентів, інформує, що демонстрації, зокрема в Тбілісі й інших більших містах республіки, були масовими, тобто в них брало участь від 100 до 300,000 учасників, в більшості молоді. Крім демонстрацій грузини влаштовували голодівки і, наприклад, в Тбілісі голодувало понад 100 осіб, половина молодих, які в такий спосіб виявляли свій протест і свою вимогу надання для республіки повної самостійности. Деяких голодуючих прийшлося перевозити до шпиталю у загрозливому для здоров'я стані, — пише „Правда".

Критикуючи організаторів цих „націоналістичних демонстрацій", згадана московська газета називає їх „авантюрниками", „безсовісними слугами ворожих до СССР сил, здібними на всякі звірства". З цього виходить, кажуть західні політичні спостерігачі, що демонстрації в Грузії мали виразний політичний характер, чого найбільше бояться в Москві. Про характер демонстрацій свідчать також плякати, що їх несли демонстранти, наприклад, на багатьох з них видніли такі написи: „Грузія для грузинів", „Хай живе грузинська самостійна держава", „Хай самостійність буде скроплена кров'ю", „Відповімо терором на терор", „Треба покласти край демографічній експансії" та багато інших.

Останній транспарант особливо підкреслює процес систематичної русифікації, що її Москва проводить послідовно в усіх республіках, про що говорять патріоти в Україні, Прибалтиці, Вірменії і навіть в Білорусії. „Правда" натякає, що націоналісти, мовляв, закликали комсомольців і членів КПСС дерти свої партійні квитки, або відсилати їх масово на адресу Політбюра до Москви. „Один з демонстрантів виліз на дах будинку республіканської компартії, зняв червоний прапор і повісив на його місце національний прапор Грузії, прийнятий в 1917-18 роках". Газета називає цей акт „образою совєтського прапора" і закликає гостро карати за такі й подібні акти „злочинства". Але чи поможуть кари, коли роками поневолені народи починають бачити світло у темряві і скидають насильно накинене їм ярмо.

Андрій Бук

СТАБІЛЬНА ЕКОНОМІКА

I.

Стабілізована, після перегріття у третьому кварталі, економіка далі зростає. Більшість економічних показників у жовтні і листопаді зросла, деякі без змін. Індекс економічних показників зріс всього на 0.1 відс., але це не грозить рецесією. Валова продукція зросла на 2.9 відс., більше, як сподівано (2.2). Конструкції зросли на 3.2 більйона долярів, найбільше будова державних об'єктів (2.4 відс.). Будова однородинних домів зросла на два більйони долярів (1.6 відс.), а продаж на 3.5 відс., продано 110,000, найбільше на північному сході, найменше на півдні, але ціни впали (0.9 відс.). Конструкційні видатки зросли на 0.9 відс., і далі будуть зростати, бо департамент транспорту подає, що 240,000 мостів в поганому стані — направа буде коштувати 50 більйонів долярів, а в наступній декаді потрібно 315 більйонів долярів на направи і втримання доріг. Фабричні замовлення сильно зросли — 226 мільйонів долярів (1.6 відс.), головно на оборону — кораблі, танки (32 відс.), а особисті доходи на 1.8 відс., найбільше від 12 місяців, через субсидії для фармерів і бонуси в автомобільній індустрії. Особисті видатки зросли на 0.8 відс., вперше від двох років особисті доходи вдвоє більші від видатків. Також зросли заробітки (1.5 відс.), що збільшить ощадності. Достава грошей на ринок 5.5 більйона долярів, не зважаючи на це, заборгування американських громадян, як подає Дирекція федеральних резервів, зросло на 6.5 відс. побіч мордгеджів на доми позичили 3.6 більйона долярів (за 10 місяців 660 більйонів долярів), найбільше на кредитові картки і авта.

Інфляція далі під контролем (4.5 відс.), чотири великі банки знову піднесли відсоткову стопу 0.5 відс. до 11 відс. (четвертий раз цього року), але збільшені заробітки, особисті доходи, дріб на продаж на 1.6 відс. в жовтні і 1.1 відс. — 138 більйонів долярів в листопаді (важний показник економіки — 70 відс. валової продукції) спричинить знову піднесення відсоткової стопи, можливо і дискантової стопи. Европейські держави вже піднесли (деякі третій раз). Восені зросли ціни на всі продукти, найбільше на одяг, взуття (1.7 відс.), харчі (0.9 відс.), впали лише на бензину.

Безробіття у листопаді 5.4 відс. (зросло на 0.1 відс.), працюючих 117.680 мільйонів, 6.6 мільйона без праці, найбільше на півдні (5.7 відс.), найменше на північному сході (3.8 відс.) Відкрито 462,000 нових місць праці вдвоє більше, як сподівано, найбільше в мануфактурі — 71,000 і конструкції — 55 тисяч. Індекс індустрійної продукції в листопаді зріс на 0.5 відс. (другий місяць підряд), головно мануфактура і автова індустрія, а інвентурні запаси зросли всього на 0.2 відс. — 751 більйона долярів (найменші від п'ятьох місяців). Фабрики, копальні і обслуга працювали на повну силу, даючи видатність на 84.2 відс., найбільше за останніх вісім років.

Торговельний дефіцит, який у третьому кварталі зменшився на 31 більйон долярів в жовтні дальше зменшився на 10.3 більйона долярів, бо експорт був вдвоє більший імпорту, через низьку вартість доляра і дешевий товар.

Продаж авт у жовтні зріс на 4.6 відс., у листопаді на 2 відс., — 31 більйонів долярів, а найбільшої у світі фабрики продукції авт Дженерал Моторс на 17 відс. Крайслер замикає найстаршу станицю продукції авт у Вискансин, звільняє 5,000 робітників і одну станицю в Канаді, звільняє 4,000 робітників.

Ціни на нафрові продукти не зростають. Рішення 13 держав-членів ОПЕК-у зменшити з 1-им січня 1984 року на 20 відс. продукцію і піднести ціни до 18 долярів за барилку, небагато вплинуть на збільшення цін на нафтові продукти, бо держави-імпортери зробили великі запаси. Звернення ОПЕК-у до 21 держав нечленів, щоб зменшити продукцію — без успіху. Лише СССР і Мехіко погодились, інші мовчать, а Великобританія і Норвегія збільшили продукцію і шукають нових джерел у Північному океані. ЗСА вже третій рік зменшують імпорт і збільшують місцеву продукцію на півдні і Алясці та посилають верчення нових джерел нафти. Останньо сильно збільшують вживання природного газу в індустрії, транспорті і на кораблях. Департамент енерґії подає, що в наступній декаді достава і вживання газу зросте подвійно, як раніше предсказувано, бо його доставу збільшать на 20 відс. дві лінії газових рур з Канади: одна з Онтеріо до Ню Йорку — 370 миль, коштом 540 мільйонів долярів, друга з Квебеку до Массачусетс — 340 миль, коштом 270 мільйонів долярів. Посилить продукцію і вживання газу — заява новообраного президента Буша, під час виборчої кампанії, що звільнить 25 відс. газу з-під контролі цін і дасть 10 відс. податкового кредиту, щоб збільшити продукцію.

Ціни на фармерські продукти і доходи фармерів далі зростають через збільшений експорт. Совєтський Союз, після дев'ятьмісячних торгів із-за браку твердої валюти підписав дворічний, (а не п'ятьрічний) договір достави дев'ять мільйонів метричних тонн збіжжя річно (чотири пшениці, чотири кукурудзи і один борошна) зі застереженням купна додаткових три мільйони метричних тонн. ЗСА минулого року продали 92 мільйони метричних тонн збіжжя, з чого 16 відс. до СССР, найбільше після Японії.

(Закінчення буде)

Степан Яворський

ВІННИЦЯ — КАТИНЬ — КУРОПАТИ

II.

Операція винищування полонених офіцерів почалася у квітні 1940 року. Етапи (відносно невеликі) почали прибувати з трьох таборів на станцію Ґнєздово, біля Смоленська. Перед висилкою офіцерів щепили проти віспи, холери і червоного тифу. Це мало заспокоїти навіть найбільших скептиків відносно їхнього переїзду на нові місця.

Катинські ліси розкинулись над берегами Дніпра приблизно 15 — 20 кілометрів на Захід від Смоленська. В мальовничому місці під назвою „Косогори" побудували дім відпочинку для працівників НКВД. Ці катинські ліси перейшли під адміністрацією ЧК (Черезвичайна Комісія, попередниця ҐПУ і НКВД), зразу після революції. Уже в 1918 році цей ліс став місцем страти царських офіцерів, а потім священиків, меншевиків та інших „шкідників". Ексгумація виявила хронологію масових екзекуцій в роках: 1918 — 20, 1927 — 28, 1933 — 34, 1936 — 38 і врешті в 1940.

Перше повідомлення про катинське масове вбивство передало берлінське радіо 13-го квітня 1943 року. День після цього НКВД виступило зі запереченням. Польський уряд в Лондоні і верховна команда польської армії уже давно добивались відповіді на питання про долю полонених польських офіцерів. На протязі двох років совєтські органи інформації замовчували це питання. Раптом, 15-го квітня 1943 року московське радіо заговорило: „Надурно фашисти звалюють вину на високогуманний совєтський уряд. Показується, що німці захопили і винищили польських офіцерів влітку 1941 року під Смоленськом, де вони працювали над будовою охоронних споруд".

Фабрикуючи на скору руку це провокаційне повідомлення, Сталін і Берія не турбувалися правдоподібністю цієї вигадки. Хто і на якій підставі післав польських офіцерів на примусові роботи? Адже ж німці притримувались законів женевської конвенції про воєннополонених і жодних офіцерів ніколи не висилали на примусові роботи. Яка експертиза установила дволітній термін їхньої страти?

Переглядаючи історію цієї кривавої події, людина дивується цинізмом вождів СССР, які видумували різні неправдоподібні версії своїх власних злочинів.

Як тільки німці відкрили катинське таємне місце страти, вони зразу оцінили політичне значення цієї знахідки. Вони самі не погорджували масовими вбивствами, але відкриття совєтських злочинів було для них на той час дуже корисним. Проводники німецького уряду звернулись до Міжнародного Червоного Хреста, але той відмовився від участи в досліджуванні злочину. Все одно, німцям вдалося зібрати авторитетну комісію експертів з Бельгії, Болгарії, Данії, Фінляндії, Хорватії, Чехо-Словаччини, Мадярщини і Франції. Рівночасно до Катиня прибула комісія Польського Червоного Хреста.

Після п'ятитижневого дослідження, усі члени комісії прийшли до одного незаперечного висновку, а саме, що трупи пролежали в землі коло трьох років, та що на підставі знайдених документів, як також зізнань свідків, розстріли були виконані спеціялістами з НКВД весною 1940 року. Польські власті зуміли встановити імена більшости жертв, які були вже раніше опубліковані, як „пропавші без вістки".

Звідомлення про катинську трагедію розійшлося по цілому світі з різних джерел. Совєтський уряд не звертався до Міжнародного Червоного Хреста, щоб той прослідив цю справу. Екзекуції польських офіцерів були виконані настільки незґрабно, що легко було вказати на дійсних винуватців. Берія міг втішатися тим, що місця винищування польських офіцерів з двох інших таборів (Старобільська і Осташкова) не попали під досліди міжнародних комісій. У тих таборах було понад дев'ять тисяч офіцерів, і деталі того злочину залишились в таємниці до сьогоднішнього дня.

Можна собі уявити з яким нетерпінням Лаврентій Берія слідив за новинами зі західнього фронту в кінці 1943 року. Відступ німців зі Смоленська був доброю новиною для Москви. Після того, як місце страти польських офіцерів опинилося у совєтських руках, НКВД перш за все, розправилось зі свідками, які вказали на місце екзекуцій. Опісля, в січні 1944 року, ці ж самі члени НКВД зібрали в запечатані скрині рештки трупів страчених жертв і перевезли їх до Москви, до Інституту судової медицини, де „експерти" почали фабрикувати докази, що це німці розстріляли польських полонених. Цинічно і ганебно повелась в цій справі Англія, а спеціяльно міністер закордонних справ Антоні Іден. Він заборонив, через воєнну цензуру, публікацію в пресі будь-яких матеріялів, які кидали б об'єктивне світло на катинську трагедію.

Совєтські докази німецької вини в страченні полонених були настільки „грубо шиті", що об'єктивний спостерігач зразу бачив невірогідність большевицьких арґументів, однак, західній світ рішив прийняти совєтську версію катинської різні і не квестіонувати фальшивок спрепарованих чекістами.

Справа Катиня розглядалася трибуналом у Нюренбергу, але і тут були прийняті совєтські докази і об'єктивного дослідження не було. Ні ЗСА, ні Англія не пред'явили своїх документів у цій справі.

Цікавим є факт, що навіть у період так званої „холодної війни" офіційні кола Великобританії відмовлялись прийняти правдиву версію цього злочину і вислали урядового представника на відкриття пам'ятника жертвам Катиня у Лондоні.

Куропати

Вістки про відкриття масових могил у Куропатах, недалеко від Мінська, столиці Білорусії, появились уперше в совєтських газетах і журналах минулого року. Хоч деякі совєтські

(Закінчення на стор. 4)

Д-р Роман Осінчук

Я тримав кості Ярослава Мудрого у своїх руках

(Спогад)

II.

Я підійшов до нього та представився і пояснив, що я тут чекаю на проф. Панчишина та якщо він дозволить радо буду прислухатись до його історичних пояснень. Наш, музейник знав дещо про Панчишина бо й назвав його відразу депутатом. Вміжчасі надійшла 12-та год. вполудне і згадані два інші співробітники Музею-Катедри відпустили хлопців а самі пішли, мабуть на полуденок. Відпустив хлопців теж наш співбесідник та з радістю завважив, що він радо зачекає зі мною на депутата Панчишина. Вміжчасі почав мене випитувати про наше життя у Львові, часто підкреслюючи наші досягнення у Галичині в часі польської окупації. Видно було, що він навіть в большевицьких умовинах таки слідкував за українським життям поза межами СССР. На жаль, як ми знайомились, то наш співрозмовець вимовив своє прізвище тихо, скоро невиразно, що й досі, не пам'ятаю його прізвища. А питати ще раз мені не випадало, не знаючи чи він цього собі бажає.

І я почав розглядатись по церкві, подивляючи колосальний образ Пантократора в головній копулі церкви, чудесну Оранту над головним престолом, обидві мабуть, прекрасні мозаїки виконані в Русі-Україні, які саме тоді були відновлені та після довгих років історії чарували своїми кольорами з деякою перевагою легко голубої барви. Майже по середині церкви був викопаний рів на приблизно півтора фута глибокий, на дні якого були орнаментові плитки, мабуть з первісної підлоги св. Софії. А врешті коли ми стали коло саркофага Ярослава Мудрого, в тому часі приблизно 12:30 по полудні ввійшов до церкви проф. Панчишин з яким сердечно привітався мій співбесідник, вшановуючи його постійно титулом верховного депутата. Проф. Панчишин на жаль, не був у доброму настрої і не міг заховати свого схвилювання, що впало мені відразу ввічі. Пізніше мені свій стан пояснив розмовою з прокурором УССР Руденком, який під час розмови в обороні арештованих учеників, поводився дуже нечемно та постійно давав таку лекцію проф. Панчишинові, що йому було просто важко стерпіти, а на закінчення нашої розмови проф. Панчишин висловив здивування, що совєтські урядовці можуть так розмовляти з депутатами Верховної Ради.

Стоячи при мармуровому саркофагу Ярослава Мудрого наш музейник завважив, що саркофаг не стояв на одному місці. Його неодноразово пересували з місця на місце, а тепер він стоїть перед вівтарем св. Володимира. Наш музейник часто споглядав на входові двері до св. Софії, немов кудись спішився, чи як можна було сподіватись може очікував після першої години повороту обох своїх співробітників. Наш музейник, показуючи саркофаг, збудований з білого мармуру з дещо голубим затіненням, звернув увагу на його різьблений орнамент з якихось галузок дерев та оливкових листків, довгий приблизно на два і півметра, а високий разом з покривою понад півтора метра. Оповідав, що саркофаг, який хоронив мощі чи кості Ярослава Мудрого та його дружину Ірину, був кількакратно отворюваний, а останньо в 1930 році кості Ярослава Мудрого вислано до Ленінграду, до Інституту антропології, в якому мали зробити наукові досліди тамошні вчені (двох прізвищ правдоподібно жидівського походження не пам'ятаю). Третім був скульптор Герасімов, що мав на підставі костей відтворити цілу постать Ярослава Мудрого. Очевидно наш музейник по забранні костей дуже журився, та досі не знає, що в тому інституті було зроблено, але рівночасно незвичайно щасливий, що ті кості декілька днів тому повернули назад до катедри св. Софії і тимчасово вони зложені в захристії. Глянувши ще раз на замкнені входові двері він, перепросивши нас, скоро метнувся до захристії і за хвилину виніс кістяк правої ноги Ярослава Мудрого та з великою побожністю передав в руки проф. Панчишина, а по хвилині передав його у мої руки на короткий час. Особливу увагу ми звернули на деформацію колінного суглоба кістяка правої ноги та його штивність у невеликому зігненні ноги в коліні, яке виявляло сильне згрубіння та деформацію коліна й кістні нарості чи екзостози. При тому наш музейник спитав про опінію проф. Панчишина. На це проф. Панчишин дав своє таке пояснення. Можливо, що це спричинив випадок зломання суглоба та може щей пізніший хронічний запальний стан, а навіть може й туберкульоза костей. На це музейник дав своє пояснення з історії, що правдоподібно Ярослав Мудрий мав випадок в часі бою у війні зі Святославом Окаянним, маючи в той час біля 40 років. Забравши кості від нас він з пошаною поніс їх до захристії і повернувся до нас з черепом Ярослава Мудрого. З великою пошаною, можна сказати з набожністю, передав двома руками чашку в руки професора, а потім на хвилину в мої обі долоні, кажучи до проф. Панчишина „Возьміть у свої руки ці святі кості нашого славного князя, та бодай на хвилину потримайте їх у долонях". А тоді скоро відніс череп назад до захристії. Мабуть тоді всі ми були зворушені такою небувалою подією, що можна було завважити на обличчі проф. Панчишина та нашого музейника, а в мене очі заросились теплими сльозами зворушення і радости.

Так закінчились наші відвідини старинної катедри св. Софії, щасливим спога-

(Закінчення на стор. 4)

Мирослав Семчишин

ТРИВОЖНЕ МАЙБУТНЄ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ

III.

На погляд письменника, духовість давньої Руси була подвійна: одна була Русь лісів, тайг, тваринна Русь, фанатична, монголо-татарська Русь. І ця Русь зробила фанатизм-деспотизм своїм ідеалом. Символом цієї Руси є деспотична Москва. А друга Русь — це Київська Русь, що завжди була частиною Европи, а Москва залишилась запереченням Европи.

І оця монголо-татарська Русь від століть, під прапором царату, а тепер Компартії веде послідовно політику асиміляції підбитих народів через вимішування і виміну населення, а відносно України, практикує вивози робочої сили в далекі московські простори, сприяє мішаним подружжям, а школа стала одним з головних моторів русифікації і нехтуванням та запереченням потреби рідної української мови, бо цього мовляв вимагає ідеологія зближення народів.

Тепер в Україні існують дві культури: одна, яку послідовно винищує Компартія — тобто культура національна, а друга — це антикультура, що її вперто і послідовно прищеплюється народові. Перша старається проявити себе у самвидавній, партією не контрольованій, формі, (а це не легке діло і небезпечне); друга-урядова культура підтримувана партією — урядом, пресою, пропаґандою і т. д. Тепер український народ поставлений в становище дискримінаційне. В наслідок політики асиміляції, репресій всього, що національне, та масових переселень російського елементу на українські землі, нація і її культура опинилась на грані занепаду. Поволі, але послідовно, зокрема, в східніх областях, нарід асимілюється, пасивно сприймає накидувану йому російську мову і продукти російської культури. І так поволі здійснюється Москвою ідея злиття народів, з основною російською мовою. Таким чином у політиці большевиків і Компартії, у перших десятиліттях існування СССР інструментом поневолення був терор, був голод, були розстріли і вивози, так у 50-их — 70-их роках прийшло до поступової асиміляції-русифікації, яка загрожує справжньою катастрофою. Носії українського культурного процесу поставлені в підконтрольне становище і хоча вони тяготіють до своєї рідної культури і до її виявів у мові-літературі-науці чи мистецтві, але оце тяготіння дуже слабе, кволе і обмежене і здебільшого декляративне, бо там далі перебувають в атмосфері страху, що сталінські часи можуть знову вернутися. До того ж над ними строга партійна дисципліна і партійна контроля.

І так, як 60-ті роки виявилися для української культури дещо надійними так 70-ті стали роками розгрому, бо у всіх ділянках національна Україна начебто замовкла. Цькування-переслідування, судові процеси, засуди, заслання в концтабори цілого ряду ідейних і творчих одиниць, — ось що характеризувало ці роки, а в парі з цим перманентне оплюгавлювання українських великих і заслужених провідних людей України.

Наслідки такої імперіяльної чи пак колоніяльної політики Москви супроти України — прямо жахливі. За останніх десять років у цілому ряді міст України позникали українські школи, бо їх замінили виключно російські, а такі території, як Донбас, Харківщина, південна Україна вже зовсім зрусифіковані і немає сліду, що вони колись були складовою частиною України.

Протести письменників і діячів культури

З появою Ґорбачова на сцені Совєтського Союзу в половині 80-их років, з його гласністю і перебудовою, клімат задушливої політики попередників його дещо змінився. Змінився теж у дечому, хоч ще не у вирішному сенсі отой клімат, у якому живе чи веґетує сучасна Україна.

Користуючись правом відкритости, яка стала актуальною домінантою підсовєтського життя, вслід за російськими передовими колами, які теж шукають своєрідної демократизації совєтської системи, голосно і сміливо заговорили теж українські письменники і культурні діячі. Генератором тих доволі відважних і патріотичних виступів (на прилюдних зборах, чи на сторінках преси, журналів), були з'їзди, збори, конференції, що відбувалися ще у 1987 році, як ось з'їзд загальносовєтської спілки письменників у Москві, чи з'їзд учителів України у Києві того ж року). Відбувалися теж конференції партійні так всесоюзного, як і республіканського маштабу, як конференція компартії України, а в програмі цих конференцій був між іншим розгляд культурних потреб населення. Були це проблеми тзв. інтернаціонального виховання, бо під такою хитро-продуманою ширмою партійні верховоди України закрили увесь процес масової русифікації у всіх формах.

Заторкаючи проблеми інтенсивного тзв. інтернаціоналізму у культурі народів СССР, учасники конференції мусіли торкнутись дуже загрозливого стану в якому опинилась українська мова-українська школа чи взагалі українська національна культура, що їх, під прапором того ж інтернаціоналізму послідовно і успішно витискає російська мова, школа і культура. А ідеологічною зброєю в обороні основних національних прав України стала передусім ленінська резолюція ЦК РКП(б) з 1919 року про совєтську владу в Україні. І цю резолюцію пригадав у своєму прилюдному виступі совєтських письменників у Москві український письменник Б. Олійник, а в червні 1987 року, на сторінках „Радянської України" назагал поганої національної репутації директор Інституту Мовознавства АН УССР — академік В. Русанівський. А ця ленінська резолюція між іншим постановляє ось що:

> Зважаючи на те, що українська культура протягом віків придушувалась царизмом і експлуататорськими клясами Росії, ЦК РКП(б) ставить в обов'язок всім членам партії всіма засобами сприяти усуненню всіх перешкод до вільного розвитку української мови і культури. Члени партії на території України повинні на ділі проводити право трудящих мас учитися і розмовляти в усіх радянських установах рідною мовою, всіляко протидіючи спробами, штучними засобами відтіснити українську мову на другий план, прагнучи, навпаки, перетворити українську мову на знаряддя комуністичної освіти трудящих мас.

Оця саме резолюція, що між іншим була основою до введення тзв. українізації в Україні у 1920 роках від 30-их сталінських часів аж дотепер — зовсім іґнорується.

А ось розгляньмо декілька виступів українських совєтських письменників і побачимо, як вони підійшли до питання масового обрусіння України, її плянового і послідовного мововбивства, і матимемо доволі рельєфну картину цієї апокаліптичної загрози, яка повисла над Україною. А в парі з мовою, заторкнули вони й інші жахливі факти винищування України.

Почнемо від Олексія Мусієнка, що не так давно, на зборах українських письменників у Києві мав відвагу досить гостро наптаврувати все те, до чого допустила партія ще з часів Сталіна. Пригадати і вивози, і розстріли, і ліквідацію УАПЦ і фальсифікацію історії. Він пригадав 60-ті роки пробудження, але в парі з тим докоряв українським письменникам, що ні один з них не написав ні одного твору, в якому було б видано присуд за те все, що пережила Україна за роки безправ'я і терору... „Будемо мусіти, — ствердив Мусієнко, — дати відповідь своїм дітям і онукам, як це сталося, що після засуду культу особи, — що конкретного зробили українські письменники, щоб був поступ „Нічого — ствердив він, бо мовляв, „не той сліпий, що втратив зір, але той, що не хоче бачити".

Продовження буде.

Різдвяний концерт школи парохії св. Юра в Ню Йорку

Учні школи св. Юра виступають з різдвяним концертом „Тиха ніч".

Під час святкувань 1000-річчя Хрищення України ми бували на різних імпрезах, концертах при участи славних мистців, хорів, ансамблів, виконаних на високому мистецькому рівні. Який же інший світ „малих мистців" відкрився перед нами на різдвяному концерті школи св. Юра при парохії оо. Василіян у Ню Йорку. Перед нами стояли на сцені не професійні виконавці, а наші любі і дорогі українські діти, які під вмілим керівництвом виховниць і учителів виявили питоменний, одідичений талант нашого народу.

Отець парох П. Пащак, ЧСВВ, привітав батьків і гостей і відкрив концерт. Коротко розповів про розвиток і розбудову школи св. Юра і труднощі, перед якими стоїть тепер парохія, щоб втримати дальше її існування. В 1941 році парохію перебрали оо. Василіяни і вже в 1946 році відчинили при ній Академію св. Юра, яка дуже успішно розвивалася. Тоді ще тут, на „давнтавні", жила скупчена українська громада, що тільки прибула з німецьких таборів і розуміла потребу української школи для вихови своїх дітей.

Великою проблемою школи є недостача української дітвори і молоді, а кількість їх, на жаль, з кожним роком меншає. Яку важну ролю у вихованні наших дітей має „Рідна Школа" ми мали нагоду переконатися на тому концерті.

Програму концерту започаткували діти садочка. Традиційний український Свят-Вечір, українська хата, мати подає вечерю. Кругом стола засіли діти. В хату заходять колядники зі звіздою. При цій картині віджили давні спомини. За гарне виконання сценки слід висказувати признання Е. Вацик. Учні 1-ої і 2-ої кляс виконали сценку „Найясніша зірка", яку склала сестра Моніка, а опрацювала її з дітьми учителька П. Забняк. Учні К. Рачинська і Н. Богданович виконали вірш К. Кравзе „Хрищення Володимира Великого".

Колядки „Бог ся рождає", „Дивная новина", „Днесь поюще", „Бог предвічний" та інші відспівав хор учнів школи. Дзвінкі чисті голоси звучали гармонійно і мило. Приємною несподіванкою було хорове виконання щедрика „Бог ся рождає" на сопілках. Щире признання за це Л. Андрусишин.

Святочно-гарне враження викликав живий образ „Тиха ніч", зображення народження Христа. Чудова аранжовка сцени. Не бракувало і гуцула з трембітою, який голосив світові про велику подію. Ефективно доповнювали цей прекрасний образ діти з горіючими свічками, що уставилися по обох боках сцени і відспівали чудову коляду „Тиха ніч" і „Бог предвічний", чим піднесли святочний настрій.

Різдвяні свята були для нашого народу празником надій, перемоги добра над злом. Наш народ понад усе любив Різдво. З живою вірою він зустрічав усміхнене Дитятко, що простягало до нас свої спасенні ручки. Дитятко миру і любови, що прийшло просвітити нам правдою дорогу життя. Різдво Христа є для нас запорукою нового відновлення. Вже сам погляд на Боже Дитятко зроджує в нас надприродні почування, кріпить віру, заохочує до добрих дій. Не дивно, що прекрасний живий образ „Тиха ніч" зворушив нас.

Ми не мали перед собою на сцені професійних артистів, але наших дорогих дітей з українським серцем, талановитих зі щирою природністю, які з допомогою своїх виховательок, сестер і учителів зуміли передати нам в традиціях народу святкування Різдва.

Нелегка це спроба, бо ці діти не мали змоги бачити їх і пережити на Україні — вони родилися і виросли на чужині. Але в їхніх жилах тече кров предків, а в їхніх серцях тліє тихо огонь славних русичів, тільки треба ті цінні прикмети розбудити і запалити, а цього можуть доконати тільки українські

Сценка „Свят-Вечір" з колядниками.

виховники і вчителі у „Рідних Школах". Концерт різдвяних звичаїв у виконанні учнів школи св. Юра мусів переконати і всіх тих, у яких — „моя хата скраю".

Організаційна цілість концерту входила в компетенцію сестри-настоятельки Гаврилів. Музичне оформлення і підготова шкільного хору підлягала сестрі Бернанді. Вона закінчила вищу музичну школу, здобула подвійне „Мастер деґрі", грає на багатьох музичних інструментах. Декорації до різних сцен виконав декоратор Т. Гірняк, а хореографію — сестра Моніка.

Публіка щиро оплескувала малих і молодих успішних виконавців.

А. З. Г.

Радість дідусеві й бабусі...

Л. Ґерула

Велику радість дідусеві й бабусі Василеві й Ангелині Ґерулам, а з ними батькам і всій родині напередодні свят принесло письмо, яке вони отримали від Організації визначних учнів середніх шкіл Америки, що повідомляло: „Нам приємно Вас повідомити, що провід нашої організації вибрав вашу внучку Лізу Ґерулу як нового члена нашої Організації визначних учнів середніх шкіл Америки і включив її ім'я у престижевий реєстр нашої організації на 1988 рік. Ім'я Вашої внучки буде поміщене у списку найкращих учнів в середніх школах Америки, який то список отримають всі університети й коледжі в Америці. Вона є кандидаткою на отримання різних стипендій".

Ліза Ґерула — це учениця середньої школи в Іст Медов, Лонґ Айленд, а дідусь Василь Ґерула з цілою родиною — це колишні члени УНСоюзу, тепер живуть у Фльориді.

У СВОЇЙ РІЧНІЙ ПРОМОВІ до спільної сесії обох леґіслятур губернатор стейту Ню Джерзі Томас Кейн, підсумовуючи свої досягнення і неуспіхи, звернувся до стейтових законодавців підтримати його пропозицію про знесення автомобільного забезпечення т.з. „но фолт". Це вперше, що політичний урядовець такого маштабу признав провал програми, що спричинила швидкий зріст високих премій за автові забезпечення в стейті. Цьогорічна його промова була радше скромною, але справи заторкнені в ній були далекосяжними та спрямованими для добра мешканців стейту. Він підкреслив економічний проґрес стейту, вимінив намічені такі програми як будівля мешканевих приміщень для громадян з низькими заробітками, збереження заповідників і відкритих просторів та публічне фінансування виборів до стейтової леґіслятури.

ПОНАД 50,000 ОСІБ вийшли на вулиці юґославського міста Тітоґраду і домагалися резиґнації комуністичних керівників республіки Монтенеґро. Тамошні лідери не подавали жадної надії демонстрантам, що вони відступлять своє місце іншим, більш здібним молодшим керівникам, які шукатимуть розв'язки наболілих питань, в першу черґу поліпшення економіки, яка погіршилася до тієї міри, що змусила прем'єр-міністра центрального уряду Бранка Мікуліча до резиґнації. Офіційні речники в Тітоґраді, столиці провінції Монтенеґро, заявили, що вони ніколи не діяли під тиском публічної опінії. Їхня відмова викликала незадоволення серед населення республіки і тому треба сподіватися чергових масових протестів, — кажуть політичні спостерігачі.

КЕРІВНИК МАДЯРСЬКОЇ комуністичної пртії Каролі Ґрос заявив під час інтерв'ю, що Совєтський Союз розпічне незабаром, дослівно за кілька тижнів, виводити свої військові частини з Мадярщини. Згідно із заявою генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Міхаіла Ґорбачова із 7-го грудня минулого року, СССР відтягне з країн Варшавського Пакту приблизно 50,000 своїх вояків, стаціонованих тепер в Мадярщині, Чехо-Словаччині і Східній Німеччині. В інформації нічого не говориться про Польщу, на території якої є також совєтські військові бази. В загальному М. Ґорбачов хоче зменшити совєтські збройні сили на 500,000 вояків, про що він нагадував під час свого історичного виступу на форумі Генеральної асамблеї ООН в Ню Йорку. Інформацію про частинне виведення совєтських військ підтвердив також міністер оборони Мадярщини ген. полк. Ференч Карпаті.

Нова професіоналістка

У. Плавущак

Уляна Плавущак захистила маґістерку зі славістики на Торонтонському університеті 25-го листопада 1988 року.

Отримала бакалаврат з українських студій та европейської історії з Торонтонського університету 1985 року.

Уляна працює від грудня 1988 року як керівник Інформаційної служби в бюрі радників Шкільної ради Торонто.

Поза шкільною та професійною працею (переклади, видавання, редаґування, органiзування громадських програм) вона ввесь час активна в громадському житті. Вона є: член Президії УНО Канади, колишня голова і член Крайової Управи МУНО Канади, член редколеґії українського англомовного місячника „Нові Перспективи", член Канадського клюбу етнічних журналістів та письменників, дописує до українських та англомовних публікацій.

Округа УНС...

(Закінчення зі стор. 1)

У. Дячук розпочала свою доповідь переглядом організаційної праці всіх відділів Округи, ствердивши, що вона була незадовільна. Річна організаційна квота виносить 60 членів, а на початок вересня приєднано тільки 18 нових членів і виконано квоту тільки на 30 відсотків.

Вона подякувала секретарям за досі переведену працю, а саме: М. Захаркові, Відділ 349, за чотири члени, К. Пров, Відділ 26, М. Ловренс, Відділ 155, І. Бабинові Відділ 168 і О. Рінникові, Відділ 353, за придбання по три нових членів. До кінця року залишилося вже тільки чотири місяці і У. Дячук закликала присутніх використати час для організацій ної праці і щоб наздігнати невикористані для цього попередні місяці.

Опісля Уляна Дячук дала пояснення всіх нових кляс забезпечення, підкреслюючи що вкладки є значно нижчі і нові роди забезпечення є відповідні до теперішніх вимог та потреб молодшого покоління. Мусимо мати всі на увазі, що від нас будуть постійно відходити члени і нашим обов'язком є давати нових членів, щоб їх заступили.

Опісля У. Дячук дала новий перегляд фінансового стану УНСоюзу, підкреслюючи, що за дев'ять місяців майно зросло на суму 1,984,630 дол. по виплаченні дивіденди у висоті 1,012.000 дол УНСоюз постійно плянує і переводить братську діяльність, допомагаючи членам, українським організаціям і всій українській громаді. Виплачено стипендії, уділені Головним Урядом 141 студентам на суму 115,000 дол. УНСоюз, його округи і відділи постійно дають поміч мистецьким одиницям, які приїздять до Америки і Канади, щоб зарепрезентувати нам свою любов до української музики, танків і культури та запізнатися з нами і нашим життям. У. Дячук подякувала присутнім за поміч у влаштуванні концерту Фольклорної групи „Барвінок" з Бразилії. У. Дячук закликала, щоб присутні передплачували для своїх дітей і внуків англомовний „Український Тижневик", якщо їм легше читати англійською мовою.

На закінчення цих організаційних нарад М. Захарко закликав присутніх секретарів поживити свою організаційну працю.

У Сиракюзах...

(Закінчення зі стор. 1)

гарматних стрілен М. Логаза з родиною покинув рідні землі і продістався до Мюнхену, знаного йому міста з якого в 1951 році виїхав до З'єднаних Стейтів Америки. Тут він крім своєї професійної праці активно включився в суспільно-громадське життя спільноти і був її повновартісним членом, аж до останніх днів свого трудолюбивого життя.

Похоронні обряди мали бути відслужені в четвер і п'ятницю, 12-го і 13-го січня, а в суботу, 14-го січня, тіло буде похоронене на українському православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку. Покійний залишив у глибокій жалобі дружину Марію і членів родини: Надію Губер з родиною, Іванну Ґорчинську з чоловіком Анастазієм і родиною, Ольгу Чмолу з чоловіком Ігорем і родиною, Юрія Ференцевича з дружиною Христиною і дітьми, Оксану Драган-Кравців з чоловіком і донечками, Ольгу Зацухну з чоловіком Миколою, Оксану Бачинську-Кецалу і ближчу та дальшу родину в Україні, як також велику українську громаду, для якої він корисно і віддано служив.

МАЛАНЧИН ВЕЧІР

Кергонксон, Н. Й. — Тут в суботу, 14-го січня ц.р. місцевий 56-ий відділ ООЧСУ о год. 8:30 вечора у великій світлиці СУМА в Елленвіллі, Н. Й., влаштовує традиційний Маланчин вечір і зустріч Нового Року. До танців приграватиме оркестра Б. Гірняка.

На шляху...

(Закінчення зі стор. 1)

складалися у великому відсотку із лівих елементів.

Не зважаючи однак на те, Б. Ольшанівська уважає свої переживання і свою участь в тому Поході миру за цікаву і корисну. Вона пережила багато зворушливих моментів при зустрічах з українським населенням. Зі справжнім зворушенням вона пригадує один із таких моментів, коли в часі маршу побіч неї довший час ішов малий сільський український хлопець, що настирливо питався, де в неї синьо-жовтий одяг, чи відзнака і вимагав, щоб вона, як українка мала на собі доказ того із барвами українського прапора. Найкращі однак хвилини пережила вона у Києві, де її сердечно приймали та вітали численними китицями квітів.

На кінці нашої розмови Б. Ольшанівська стверджує, що цей „похід миру" був доброю школою для американських лібералів, які побачили [illegible] лядає справ[illegible] в „країні рад".

В ТРЕТЮ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
27-го січня 1986 року
нашого Дорогого
ЧОЛОВІКА, БАТЬКА І ДІДА

бл. п. інж.

ВАСИЛЯ МОРОЗА

будуть відслужені
27-го січня 1989 р.

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
в Гамільтоні, Онт., Канада і в Люрді, Франція

Просимо про молитви за спокій душі Покійного.

Залишені в смутку:
дружина — ЗЕНОВІЯ
сини: АНДРІЙ з Родиною
РОМАН з Дружиною
ПАВЛО

Ділимося сумною вісткою,
що в п'ятницю, 30-го грудня 1988 р.
на 39-му році життя відійшла у Вічність
моя Найдорожча МАМА

бл. п.

Елизабета Зінченко

ПАНАХИДА — в понеділок, 2-го січня 1989 р. о год. 6-ій веч. в похоронному заведенні Muzyka, 2157 West Chicago Avenue, Chicago, Ill.

ПОХОРОН — у вівторок, 3-го січня 1989 р. в українській православній катедрі, о год. 9:30 ранку, а опісля на цвинтар Elmwood, River Grove, Ill.

Залишила у глибокому смутку:
сина — ВСЕВОЛОДА

Ділимося сумною вісткою,
що в неділю, 8-го січня 1989 р. на 82-му році життя відійшла у Вічність
наша Найдорожча
МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

Станислава Воловчук

ПАНАХИДА — у вівторок, 10-го січня 1989 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Muzyka, 2157 West Chicago Avenue, Chicago, Ill.

ПОХОРОН — в середу, 11-го січня 1989 р. в українській католицькій церкві св. Йосифа о год. 10:30, звідки Тлінні Останки спочинуть на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Залишила у смутку:
сина — ВОЛОДИМИРА з дружиною ІРЕНОЮ
і донею ЧЕСЛАВОЮ з мужем
РОМАНОМ РУДОВСЬКИМ
чотирьох внуків і двох правнуків

З глибоким смутком повідомляємо
Родину, Приятелів і Друзів,
що на Святий Вечір, 6-го січня 1989 р.
упокоївся у Бозі на 72-му році життя

бл. п.

ЯКІВ ПИЛИПІВ

народжений в селі Колодруби, Миколаївського району, Львівська область, де цілий час проживав та де Його похоронено.

Горем прибита родина:
брат — ГРИГОРІЙ ПИЛИПІВ з дружиною
КАТЕРИНОЮ і сином БОГДАНОМ
кузен — БОГДАН МАЛАНІЙ з Родиною
Ближча і дальша Родина в Україні

Центральне Об'єднання Буковинських Українців в ЗСА
у глибокому смутку повідомляє своїх Членів
і Українське Громадянство,
що дня 22-го грудня 1988 р. несподівано помер
у Воррен, Миш. один з його наймолодших членів
на 48-му році свого многонадійного життя

бл. п. мґр

Остап Квітковський

єдиний син бл. п. д-ра Дениса Квітковського — голови ПУН-у та д-р Марії Квітковської — голови Світової Федерації Українських Жіночих Організацій.

Горем прибитим ВШ. Матері, Дружині та Синові, як рівнож ближчій та дальшій Родині в ЗСА та Краю складаємо наші найщиріші співчуття.

Нехай пам'ять про невіджалуваного ОСТАПА залишиться навіки серед нашої громади.

Управа ЦОБУ

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Друзями,
що в середу, 11-го січня 1989 р. в Сиракюзах, Н. Й., прийнявши Найсвятіші Тайни,
упокоївся в Бозі на 83-му році життя, відійшовши на Вічну Ватру,
наш Найдорожчий ЧОЛОВІК і БРАТ, Дорогий ШВАҐЕР, ВУЙКО і КУЗЕН

св. п. д-р

МИХАЙЛО ЛОГАЗА

заслужений член УЛТПА, член редколеґії Лікарського Вісника, громадський та пластовий діяч.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ в Сиракюзах у церкві св. Івана Хрестителя у четвер і п'ятницю, 12-го та 13-го січня 1989 р., а в суботу, 14-го січня Тлінні останки будуть перевезені на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені в смутку:
дружина — МАРІЯ
члени родини
НАДІЯ ГУБЕР з дочками і їхніми родинами
ІВАННА ҐОРЧИНСЬКА з чоловіком АНАСТАСІЄМ
синами і їхніми родинами
ОЛЬГА ЧМОЛА з чоловіком ІГОРЕМ, сином, дочкою та
їхніми родинами
ЮРІЙ ФЕРЕНЦЕВИЧ з дружиною ХРИСТИНОЮ і дітьми
РОМАН ФЕРЕНЦЕВИЧ зі синами і їхніми родинами
ОКСАНА ДРАГАН-КРАВЦІВ з чоловіком ЮРІЄМ і донечками
ОЛЬГА ЗАЦУХНА з чоловіком МИКОЛОЮ
ОКСАНА БАЧИНСЬКА-КЕЦАЛА

У ПОНЕДІЛОК, 9-ГО СІЧНЯ ц.р., пасажирський літак „Боінг-747", власником якого є британська летунська компанія „Мідлендс", був примушений приземлитись за будь-яких обставин коли капітан літака побачив, що обидва мотори загорілись рівночасно. Літак летів з лондонського летовища Гітров до Белфасту в Північній Ірляндії. Спочатку спеціялісти і поліція думали, що це черговий терористичний саботаж, але після розмови з одним з летунів, який пережив катастрофу, урядові представники почали більш обережно висловлюватись про можливість саботажу. Загинуло 44 особи, а чимало було поранених: Серед пасажирів були також 25 вояків спеціяльного завдання, які летіли в Ірляндію, для підсилення тамошніх британських збройних сил. З цього і був зроблений висновок, що існує можливість саботажу зі сторони ІРА.

РЕЧНИК БІЛОГО ДОМУ Мерлин Фіцвотер заявив представникам засобів масової інформації, що президент Роналд Реґен „приходить до скорого видужання" після операції для випростування четвертого пальця лівої руки. Операція тривала три години при льокальному знечуленні, а вже наступного дня Президент повернувся до дому, одначе впродовж наступних кількох місяців мусить носити шину на зоперованому пальці, як для охорони, так і для правильного гоєння.

Український Олімпійський Комітет вшанував родину Гинянських

Горшем, Па. (М. Б-й). — Тут в суботу, 3-го грудня 1988 року, на „Тризубівці" відбулася товариська зустріч для вшанування Діяни і Івана Гинянських, відомих успішних підприємців і меценатів на українські громадські цілі.

Зустріч влаштував Український Олімпійський Комітет (УОК) у вечірніх годинах в просторій і добірно прибраній залі „Тризубівки". Тут зібрався гурт приятелів родини Гинянських — понад 50 осіб добірної публіки — і особи, які зложили поважніші суми на Олімпіяду 1988, щоб хоч в скромній формі віддячитися згаданій родині меценатів за їх княжий дар на Олімпіяду 1988 (20,000 дол.) і Спортовий Центр „Тризубівку" (19,000 дол.).

Зустріч відкрив, привітавши всіх гостей, а зокрема Діяну і Івана Гинянських, інж. Ігор Чижович, голова УОК. В програмі вечора була презентація плякети подяки Д. і І. Гинянським, показ короткого фільму про перебіг останньої Олімпіяди, перекуски з напитками і забава з танцями при звуках оркестри Віктора Литвиненка.

Презентацію плякети подяки церемонійно довершила екзекутива УОК (І. Чижович, О. Лесюк, І. Скіра, Я. Козак і М. Борецький). І. Чижович подякував від комітету і всіх присутніх подружжю Гинянських за їх небуденну жертвенність.

Діяна і Іван Гинянські з плякетою, яку їм вручили на знак подяки і признання.

При тій нагоді І. Чижович повідомив присутніх і родину Гинянських, що віздова вулиця на „Тризубівку" відтепер називатиметься „вулиця ім. Гинянських".

Приймаючи плякет подяки, І. Гинянський подякував екзекутиві Українського Олімпійського Комітету за приємну несподіванку і з вдячністю висловився про успіх Олімпіяди 1988 та здобутки таких починів як Фундації ім. І. Мазепи, або Українського Освітньо-Культурного Центру в Філядельфії. Того рода проєкти він завжди буде підтримувати і в майбутньому. В результаті цієї заяви всі присутні нагородили промовця довготривалими оплясками.

На згаданій плякеті подяки був напис такого змісту: „John and Deanna Hynansky — Principal sponsors of the Ukrainian Olympiad of 1988... The Ukrainian American Olympiad Committee is very grateful to John and Deanna for their contribution and support of the Ukrainian Olympiad of 1988. — The Ukrainian Olympiad Executive Committee May 1988".

При смачній перекусці і напитках всі присутні гості приємно забавлялися далеко поза північ, будучи задоволені успіхами Олімпіяди і щедрою підтримкою її всією українською спільнотою ЗСА і Канади, а зокрема таких меценатів як родина Гинянських.

Українська громада стейтів Пенсильвенія, Ню Джерзі і Делавер, а зокрема спортовці тих стейтів, напевно пам'ятатимуть про клич „Свій до свого" коли зайде потреба скористати з услуг підприємств Діяни і Івана Гинянських.

Вінниця...

(Закінчення зі ст. 2)

журнали та інші східньоевропейські газети обережно натякали, що вбивства в Катині могли бути виконані сталінськими сатрапами, у випадку куропатських могил совєти виразно призналися, що спеціяльні відділи НКВД виконували постійні і систематичні екзекуції у лісах Білорусії, та що методи цих екзекуцій, описувані в совєтських і інших комуністичних газетах, були тотожні з методами уживаними у Вінниці та Катині.

Зіянон Позняк і Явген Шмигалев, члени інституту історії білоруської академії наук, були першими, які відкрили місця масових розстрілів в роках між 1937 — 1941. Свідки цих подій розказують про систематичне і консеквентне винищування в'язнів, яких привозили до цієї місцевости вантажними автами і яких розстрілювали за високим парканом спеціяльно спорудженим для цієї цілі. Було знайдено тисячі трупів у спільних могилах в околиці Куропатів. На підставі совєтських обраховань, 300,000 жертв, так званих ворогів народу, було страчено в цих околицях.

Відкриття куропатських могил спричинило виявлення інших місць екзекуцій на Білорусії. Хоч теперішні совєтські власті, а особливо КҐБ, стараються применшити розміри злочинів поповнених їхніми попередниками, уряд Білорусії був примушений створити спеціяльну комісію, яка має досліджувати цю справу. Василь Биков, знаний борець за людські права, є членом цієї комісії.

Факти відкриття нелюдських злочинів, поповнених урядом Сталіна, і часткове признання теперішнього уряду Ґорбачова є знаменним лише до певної міри. Вільна преса, радіо і література вже десятками років виявляли ці злочини, але західній світ не хотів вірити цим інформаціям і погоджувався з офіційними запереченнями урядів Сталіна, Хрущова, Брежнєва, Андропова і Черненка.

Це наставлення урядів демократичних держав, як і вільної світової преси та інших засобів інформації, є цілком послідовне. Адже ж в 1933 році під час великого штучного голоду на Україні, західні уряди і преса іґнорували велику трагедію українського народу і друкували фальшиві і брехливі заяви большевицького режиму. Політика Черчіля і Рузвельта під час і після Другої світової війни була настільки цинічна, лицемірна і ганебна, що західні держави віддали большевикам мільйони людей Східньої Европи і видали сотні тисяч невинних втікачів Совєтському Союзові, щоб лише задоволити ненаситні апетити Сталіна та його банди архизлочинців, які своїми злочинами перевищували навіть Гітлера.

Але є ще інший аспект цих реверляцій. Наприклад, відкриття куропатських злочинів. Маємо признання совєтських чинників, що ці вбивства дійсно були поповнені совєтськими відділами політичної поліції, та що не можна скидати вину за ці вбивства на німців, або кого іншого. Постає питання: чи західня преса, крім коротких згадок про ці події, цікавиться відкриттям тих злочинців, які брали безпосередню участь у тих ганебних вчинках.

Маємо шукачів за воєнними злочинцями з Другої світової війни під проводом знаного Сімона Візенталя, який вишукує друго чи третьорядних співвинуватців злочинів проти жидівського населення в Европі. Але скільки катів і виконавців жорстоких вбивств у Вінниці, Катині і Куропатах, як зрештою і в інших ще недосліджених осередках масових страт, виїхало на Захід, як політичні еміґранти і які тепер втішаються усіми благами демократичного життя?!

Навіть натяку на можливість розшуків таких злочинців у вільному світі немає. Ми не можемо надіятись, що уряд Ґорбачова буде дійсно щиро проводити свої досліди про масове винищування людей в сталінські часи. Видно зразу, що каґебісти не зацікавлені відкривати брудних вчинків своїх попередників і вчителів. Вони напевно сподіваються, що після теперішньої відлиги знову повернуться репресії. Їхні надії можуть бути підтверджені тим фактом, що дотепер ні Ґорбачов, ні його прихильники гласности і перебудови не зредукували навіть в малій мірі колосального апарату КҐБ. Як довго цей апарат буде існувати в теперішньому розмірі, так довго фікція демократизації у Совєтському Союзі залишиться фікцією.

Українці Бразилії відзначили Листопадовий зрив

У вівторок, 1-го листопада в українській католицькій церкві Різдва Божої Матери парох о. Агустин Діткун відслужив Богослуження і Панахиду за поляглих борців за волю України.

Посередині церкви, перед вівтарем, лежала труна, вкрита прапором. Перед нею — національний герб тризуб, а по обох боках виднілися великі написи: „Подяка і честь борцям за волю України" і „Молися, сину, за Вкраїну, її замучили колись". Зворушлива була проповідь о. Агустина, який коротко пояснив значення листопадового зриву, в якім український народ західніх українських земель заявив голосно, що ця земля є українська. Борці за її волю кров'ю своєю записали на сторінках історії України, що господарем цієї землі є тільки український народ.

Слід зазначити, що вищевказана церква вже багато років існує і багато парохів вже служили в ній, але це перший раз, що такою формою відзначується Листопадовий зрив, а це завдяки новому пароховi о. Агустинові Діткунові, ЧСВВ.

Подібне Богослуження і Панахиду відслужив 6-го листопада в українській католицькій катедрі святого Івана Хрестителя парох о. Даниїл Козлінський, який також в своїй проповіді зворушливо висловився про листопадові події, які довели до проголошення незалежности Західньої Української Народньої Республіки. 27-го листопада Українсько-Бразилійський Клюб влаштував святочну академію у приміщенні Хліборобсько-Освітнього Союзу в честь Листопадового зриву і 50-ліття смерти полк. Євгена Коновальця.

Відкрив святочну академію голова Українсько-Бразилійського Клюбу Василь Чмир. Провадили програмою Ярослав Волощук і Мірна Кирилович Волошин-Ковалюк.

Голова представництва уряду Української Народньої Республіки в екзилі д-р Михайло Рубінець виголосив змістовну доповідь про Листопадовий зрив. Дарма що незалежність Західньої Української Народньої Республіки була коротка, бо це програ тільки однієї битви, а український народ є далі у боротьбі. Народ, який пише свою історію кров'ю, народ який має героїв, мучеників і мільйони жертв, цей народ переможе. Український народ буде мати другого листопада, але це вже буде назавжди, бо Україна буде вільна.

Ангелина Добрянська-Чичко продеклямувала гарну і зворушливу поезію „Могили", слова Леоніда Полтави.

Проф. Степан Плахтин виголосив дуже гарну доповідь про життя і боротьбу полк. Євгена Коновальця. Також дуже гарні слова португальською мовою були інж. Степана Микилити, колишнього посла до бразилійського сойму.

Проф. Іван Вовк виконав майстерно на фортепіяні „Місячну сонату" композитора Л. Бетговена.

Гарним був виступ дуету інж. Олександра Чичка і його дружини Ангелини Добрянської-Чичко, які виконали пісні: „Два кольори" — муз. О. Білаша, і „Айстри" — слова Олександра Олеся, муз. невідомого автора. Супроводжував на фортепіяні проф. Іван Вовк. Ще більш досконалий був виступ сольо інж. О. Чичка, який виконав дуже гарно стрілецький марш „В горах грім гуде", в супроводі на фортепіяні проф. І. Вовка.

Дуже гарний був реферат, який виголосив інж. Петро Єдин про Листопадовий зрив і про життя Євгена Коновальця. Другу гарну поезію „Листопадовий Львів" (слова Івана Овечка) продеклямував зворушливо Климентій Чорнобай.

Виступив відтак українській вокальних ансамбль під керівництвом композитора Івана Вовка, який виконав пісні „Як славний наш Господь в Сіоні" — муз. Д. Бортнянського, і „Херувимська" — муз. Івана Вовка, „Лелеченьки" народна пісня, муз. О. Білаша, обр. І. Вовка.

На закінчення всі учасники програми і публіка відспівали національний гимн „Ще не вмерла Україна".

Закрив свято голова Українсько - Бразилійського Клюбу Василь Чмир.

Д-р Михайло Рубінець

Загальні збори Відділу ООЧСУ в Ґлен Спей

У п'ятницю, 2-го грудня 1988 року відбулися Загальні збори 4-го Відділу ООЧСУ, в Ґлен Спей, Н. Й. Голова Ярослав Ґавур відкрив збори й всі присутні відмовили спільно молитву „Отче наш". Однохвилинною мовчанкою присутні вшанували померлих членів нашого Відділу: Самуїла Ровдича і Василя Єреґу.

Зборами провадила президія: Ярослав Ґавур — голова, Володимир Мартинець заступник, Богдан Бродин — секретар.

Звітували референти: секретарка Євгенія Явдошин, скарбничка Ольга Бродин, орг. реф. Розалія Ґавур, культ-осв. реф. Евфрозина Мартинець, реф. сусп. опіки Климентина Полюга, госп. реф. Марія Плескун. Звіти референтів доповнили голова Ярослав Ґавур і заступник Володимир Балабан, котрий заступав голову півроку. Зі звітів референтів, голови й заступника було видно пророблену працю Відділу.

Відділ влаштував два свята: 45-річчя УПА і свято Героїв. Богослуженнями й святочними сходинами ми вшанували Головнокомандуючого УПА, генерала Тараса Чупринку-Романа Шухевича й провідника ОУН Степана Бандеру.

Ми відбули одне засідання управи й 13 ширших сходин членства. Майже на кожних сходинах були читані реферати на актуальні теми, які опрацьовували куль. осв. референтка й інші члени. По кожних сходинах була кава й солодке, як рівнож по імпрезах, про що дбала господарська референтка. Рік-річно наш Відділ влаштовує одну розвагову імпрезу-пікнік.

З фондів Відділу ми жертвували на Централю ООЧСУ — 300 дол., на пам'ятник УПА в Гемптонбурзі — 200 дол., на оборону Дем'янюка — 500 дол., для СУМА — 200 дол., на Міжнародну Комісію Голоду — 250 дол., на досліди нелеґальної діяльности ОСІ — 250 дол., на бюро УККА у Вашінґтоні — 300 дол., на мільйоновий Фонд УККА — 200 дол., на Конґрес ПАБНА у Вашінґтоні — 170 дол., видання матеріялів про вбивство св. п. Степана Бандери — УВУ — 200 дол., на Визвольний Фонд — 100 дол., УККА — афішу 1000-річчя Хрищення України — 50 дол.

Перехідні: коляда на Визвольний Фонд — 1910 дол., Фонд оборони України в пам'ять В. Єреґи — 345 дол., в пам'ять С. Ровдича — 370 дол., на пресфонд „Вісника" — 180 дол., на Пресфонд „Національної Трибуни" — 228 дол., на будову каплички на Оселі СУМА в Елленвіллі — 190 дол., дар для о. Богдана — 260 дол. Референтка Суспільної Опіки пильнувала, щоб наші хворі члени діставали поздоровлення. Голова Я. Ґавур подякував всім за співпрацю. Склав подяку Т-ву „Дзвін", яке завжди виповняє мистецькі частини наших імпрез.

За Контрольну комісію звітував голова Володимир Мартинець. Він і член Іван Петрівський перевели контролю діловодства. Книги відділу були проваджені взірцево й Контрольна комісія поставила внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі з признанням, що присутні прийняли через акламацію.

До нової управи Відділу ввійшли: Ярослав Ґавур — голова, перевибраний, Евфрозина Мартинець — заступник, Євгенія Явдошин — секретарка, Ольга Бродин — скарбничка, Розалія Ґавур — організаційна реф. Евфрозина Мартинець — культ-осв. референтка, Климентина Полюга — суспільна опіка, Марія Плескун — госп. референтка. Вільні члени: Володимир Балабан, Танасій Опарик, Андрій Плескун, Василь Босак, Александер Одуляк.

До Контрольної комісії вибрані: Володимир Мартинець — голова, Іван Петрівський і Мирослав Волянський — члени.

Ярослав Ґавур — перевибраний голова, подякував присутнім за довір'я й просив всіх членів співпрацювати разом для добра організації ООЧСУ й нашого народу. Відспіванням „Не пора..." ми закінчили Загальні збори.

Зюна Мартинець

Я тримав...

(Закінчення зі стор. 2)

дом мабуть для нас усіх трьох. Для мене це був найкращий та найцінніший дар під різдвяну ялинку, якої, на жаль, в той час і серед большевицьких умовин ми, у Львові, вже не ставили.

• • •

Цей спогад був свого часу десь в 1947-48 роках описаний мною може дещо докладніше в ульмівських „Вістях". На жаль, деякі деталі вже призабулись, а першої копії не маю.

ЩОБ БУЛО ЯСНО

У статті Льва Яцкевича п.з. „За лаштунками 'Зоряних воєн' " („Свобода", ч. 245, 24-го грудня м.р.) має бути: „Вона основана на співдії чотирьох високопростірних сателітів вчасної осторога.", а теж треба читати: „На можливість такої атаки вказує те, що Совєтський Союз за останніх 20 років нагромадив великі припаси атомної зброї з неприхованою метою застрашення, а згодом підбою вільного світу". — Ред.